

מה בפרשה? ובהפטרה?

'מה?'
לילדים
בעמ'
7

גיליון מס'
299

נדבת הקוראים
היקרים
שיתרמו
בשבוע הבא!!!

ה' ימלא כל
משאלות ליבם
לטובה ולברכה,
בנחת
ובקלות!!!

קראו והכירו ב-7 דקות!

האזינו-שובה – יום הכיפורים

האזינו

פרשה זו עוסקת בהכנות למות משה; שירת האזינו וציווי ה' למשה לעלות להר נבו ולמות שם.

ההכנות למות משה ושירת האזינו

הפרשה פותחת בפניית משה רבינו לשמים והארץ על מנת שיהיו עדים על התראת הבורא לעם ישראל בדבר העונש שיקבלו באם יעברו על ברית ה', והשכר אם ישמעו. בנוסף, ייטיבו להם השמים והארץ באמצעות מטר וטל מן השמים ומתן יבול הארץ, ויהיו הראשונים להענישם בעצירת מטר השמים והימנעות ארץ ממתן יבולה.¹ משה מעיד כי התורה היא כמטר הנותן חיים לעולם וכטל המשמח את כולם.² הוא מורה לעם "כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלוהינו".³ הוא משבח את הבורא שלמרות עוצמתו אינו מביא פורענות בצורות לעוברים על דבריו, משלם שכר צדיקים בעולם הבא ושכר רשעים בעולם הזה "צדיק וישר הוא".⁴ משה מדגיש כי השחתת בני אדם איננה מראה על פגם בה' ותמה על כך שמעציבים את מי שבידו הכוח והיטיב עימם כה הרבה "הלא הוא אביך קנך" הוא עשך ויכוננך".⁶

משה מזכיר לעם ישראל את שהעניש ה' לעוברי רצונו ומבקש מהם לשמוע מאבותיהם כי בזמן הצפת העולם⁷ והפצת דור הפלגה⁸ על פני כל הארץ, לא השמידם הבורא לחלוטין, מאחר ועתידיים לצאת משם בן נח שבעים נפש⁹ - מהם יקים את עם ישראל. ה' מצא את עם ישראל נאמנים לו בקבלם את תורתו במדבר¹⁰ ולא תהו אחרי משה היאך נלך למקום שמם. במדבר הקיפם בענני הכבוד, החכימם בתורה ושמר עליהם מפני המזיקים ועובדי כוכבים. "כנשר יעיר קינו" על גוזלו ירחף יפרוש כנפיו יקחהו ישאהו על אברתו".¹² משה מדגיש בפניהם כי ה' הנהיגם בבטחה במדבר באופן שלא יכול היה להיות

¹ רש"י לב, א

² בשונה מגשם שמעציב עוברי דרכים (רש"י שם, ב).

³ רש"י (שם, ג) לומד שמכאן המקור לעניית 'ברוך שם כבוד מלכותו' לאחר ברכה הנאמרת בבית מהקדש.

⁴ כל הברואים מצדיקים את דינו של הבורא (רש"י שם, ד).

⁵ רש"י (על פי שפתי חכמים שם, ו) מביא שלושה ביאורים: קנה אותך, עשה לך קן (מקום מגורים) במקום בטוח ותקנך היטב.

⁶ לאחר שעשה מעם ישראל אומה, ביססו באמצעות כהנים, נביאים ומלכים (רש"י שם, שם).

⁷ בדור אנוש ובדור המבול.

⁸ דור שהעז לצאת ולהילחם בה', עונשם היה שהתבלבלה שפתם ונלקחה מהם יכולת התקשורת שחיברה את כולם עד אז.

⁹ הקב"ה יצר שבעים אומות כנגד שבעים נפש שירדו למצרים על מנת להודיע מעלתם (רש"י שם, ח).

¹⁰ בשונה מישמעאל ועשו שסירבו לקבל את התורה (רש"י שם, י).

¹¹ מאחר ונשר הינו עוף גדול, עלול להזיק לגוזליו אם יבוא ללא הודעה מוקדמת. לכן מסתובב ומרעיש קודם ביאתו. כך ה' לא נגלה לעם ישראל בפתאומיות קודם מתן תורה (רש"י שם, יא).

¹² הנשר שמגביה עוף, לא ירא משאר העופות ולכן נוטלם על כנפיו ולא אווזם בטלפיו. בכך חושף עצמו למיתה בידי הציידים - מה שהיה נמנע לו היה אווזם בטלפיו. כך הקב"ה כביכול משים עצמו כמגן פיזי בעת עומדם מול מצרים לפני ים סוף, שכל החיצים ואבנים שזרקו המצרים, החזירם ענן ה' אליהם (רש"י שם, שם).

על ידי אחד מאלוהי עכו"ם.¹³ הוא משבח את ארץ ישראל הגבוהה במעלתה מכל ארצות תבל, הניתנת להם ירושה, ואת העובדה כי יבול הארץ ובעלי החיים שבה מבורך באופן מיוחד.

על אף הטוב שקיבל, בועט העם בה' שהיטיב **"וינבל צור ישועתו"**.¹⁴ בני ישראל מכעיסים את ה' בתועבות¹⁵ ועובדים ע"ז שחידשו בעצמם. העם יגיע לשכחת ה' וכביכול יתישו את כוחו של הבורא.¹⁶ משה מזהיר אותם מפני כעס הבורא שיבוא כתוצאה מהנ"ל ויביא לסילוק שכנתו מהם, וכנגד עוזבם את ה' לאלוהים אחרים חדשים, יענישם ה' בידי גויים שאין להם שם.¹⁷ כעס הבורא יביא אף לשריפת ירושלים¹⁸ וריבוי צרות **"חיצו אכלה במ"**. העם יסבול מרעב, מלחמה עם שדים ומפגיעת בעלי חיים כולל בהמות שאין דרכם בכך.¹⁹ **"מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה"**.²⁰ בכעסו ירצה ה' להביא למצב בו יישכח זכרם מן העולם אך לא יעשה זאת בכדי שלא יחשבו אומות העולם כי בזכות ע"ז שלהם השמידו את עם ישראל. הפסוק הבא מעורר כי: **"לו חכמו ישכילו זאת"** אומות העולם להבין, כי העובדה ששניים מהם הניסו רבבה מעם ישראל היא רק מסירתם של אלו ביד ה', כי אלוהי אומות העולם לא סייעו בידם עד אז.

ה' מודיע כי רוע מעלליהם לא נשכח: **"לי נקם"**²¹ ושילם לעת תמוט רגלם כי קרוב יום אידם וחש עתידות למר'. בזמן שישפוט אותם הבורא בכל הייסורים שמנה ויראו שיד האויב מתחזקת עליהם, יאמר להם ה': היכן אותם אלוהים שעבדתם להם, מכאן תבינו שאין בכח אף אחד להושיעכם. ואילו כאשר ברצוני להושיעכם, אין בידי אף אחד למחות ולהתנגד.²² **"אני אניני הוא ואין אלוהים עמדי"**²⁴ אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא ואין מידי מציל".²⁵

בכעסו נשבע ה' שלא ינהג במידת הרחמים באומות שהרבו להרע לעם ישראל, הרבה מעבר לכעס ה' על עם ישראל שהיה מועט.²⁶ הוא מבטיח כי **"שנותי ברק חרבי"**²⁷ על מנת להינקם מאויביו, ותהיה פורענותו עקובה מדם ואכזרית על שהרגו ושבּו מישראל, הם ואבותיהם. הקב"ה יביא את אומות העולם לשבח את עם ישראל שדבקו בבורא חרף כל הצרות, הדבר יקרה לאחר שיישפך דמם של הגויים ויפייס ה' את עמו וארצו.

משה מעביר לעם ישראל את השירה הנ"ל, כאשר יהושע חוזר אחריו.²⁸ הוא מסיים לדבר לעם ישראל **"ויאמר אליהם שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת, כי לא דבר ריק"**²⁹ הוא מכם כי הוא חייכם" ובכך תאריכו ימים בארץ ישראל.

ציורי ה' למשה לעלות להר נבו ולמות שם

"וידבר ה' אל משה בעצם היום הזה" ומורה לו לעלות להר נבו משם ישקיף על **"ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל לאחוזתה"**, שם ימות מיתת נשיקה כאהרון אחיו. ה' מזכיר את סיבת מות משה ואהרון קודם ביאתם אל ארץ ישראל, במיעוט קידוש ה' שיכול היה להיות לו יצאו מים מן הסלע בדיבור בלבד וללא הכאה כפי שאירע בפועל.

מסר מהפרשה

¹³ רש"י שם, יב

¹⁴ היו עומדים בבית המקדש ומשתחוים לשמש הבאה ממזרח, תוך שגבם מופנה אל היכל ה' ועושים צרכיהם מאחוריהם (יחזקאל ח, טז מובא בגמ' סוכה נג:).

¹⁵ כגון משכב זכור וכשפים (רש"י שם, טו).

¹⁶ רש"י ושפתי חכמים שם, יט

¹⁷ וכפי שנאמר על אויבי העם בעתיד **"הן ארץ כשדים זה העם לא היה"** (ישעיהו כג, יג) וכן גבי עשו **"בזוי אתה מאור"** (עובדיה א, ב).

¹⁸ רש"י שם, כב

¹⁹ רש"י שם, כד

²⁰ ימותו מפחד על עבירות שעשו 'בחדרי חדרים' – בסתר (רש"י שם, כה).

²¹ יש פורענות המחכה ותבוא להם כאשר תסתיים זכות אבות, וכאשר יחליט ה', יבואו הצרות במהרה בדרכים מגוונות (רש"י שם, לה).

²² רש"י שם, לו.

²³ אני משפיל ואני מרומם (רש"י שם, שם).

²⁴ שימחה בי.

²⁵ את אותם אלו שפשעו כנגדי (רש"י שם, שם).

²⁶ רש"י שם, מא

²⁷ שנותי מלשון שינון, השחזה – כביכול ה' משחזר את חרבו לקראת מלחמה באויבי עם ישראל (רש"י שם, שם).

²⁸ בכדי שלא יערערו בעתיד על מנהיגותו של יהושע, כיבדו משה לדבר עוד בחייו (רש"י שם, מז).

²⁹ רש"י (שם, מז) מבאר לא לחינם אתם עובדים, כי כל קיומכם יגיע כשכר על זה. פירוש נוסף, אין דבר בתורה שלא תקבל שכר על דרישתו, שכל דבר בתורה יש מה ללמוד ממנו. רש"י מביא דוגמה את מדרש חכמים על המילים "ואחות לוטן תמנע ותמנע הייתה פילגש כו". שאמרה תמנע, אחר שאיני ראויה להיות אשתו, לכל הפחות אחיה פילגשו של אברהם. להודיע שבחו של אברהם שהיו מלכים מתאווים להידבק בזרעו.

בפרשה נאמר: "אני הוא... ואין מידי מציל".

לא פעם אנו שוכחים שהקב"ה הוא שמחליט ומנווט את מהלך החיים כולם, גם כאשר נדמה לנו שהדברים התרחשו בכוחנו בלבד.

בסופו של דבר, כל פעולה תקרה - אך ורק ברצון ה'.

כשנזכור זאת, נוכל להוריד מעלינו את העומס ואת תחושת הצורך ב"השתדלות נוספת" שאין בה תועלת. לפעמים עלינו להרפות, ולתת לעצמנו לראות כיצד יד ה' מסדרת לנו הכול בצורה הטובה ביותר.

הפטרת האזינו - שובה

ההפטרה³⁰ עוסקת בקריאות לשוב בתשובה ותזכורת על מעשי העבר, ותיאור שפע החסד והגאולה של ה' לעמו.

הקב"ה פונה לעמו: "שובה ישראל עד ה' אלוהיך" כי בשל החטא פקדה אותך הצרה הזו. אל תביאו קורבנות, אלא תתוודו על מה שעשיתם ותבקשו שיימחל העוון תמורת מעשים טובים שלכם. תבטיחו כי לא תבקשו לעולם עזרה מאשור ומצרים, לא תעבדו עוד לפסילים מעשי אדם, ותסמכו עלי שאני מרחם על יתומים ודואג לעמי שכבר אין לו כוח עצמי.

הנביא אומר כי כך התנבא, ומי שיקבל על עצמו להתחייב לכך, ייסלח עוונותיו והקב"ה אף יאהב אותו היות והכעס נגמר, והאהבה לעם נמצאת כל העת כמו טל. עם ישראל השב מן הגלות³¹ יחיה בשלווה ונחת, וייהנה מיבול רב ללא צורך בזריעה חוזרת.³² עכשיו, כשיוכל אפרים לומר שאין לו סיבה לעבוד ע"ז, אתן לו את כל צרכיו. ועל כך נאמר: "מי חכם ויבן אלה" וידע כי דרכי ה' ישרים "וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם".

מה הקשר בין ההפטרה לפרשה?

הפטרה זו עוסקת בפניית ה' לעם ישראל בהבטחה כי אם ישובו בתשובה שלמה על חטאיהם, יימחלו עוונותיהם מרוב אהבתו אלינו.

ההפטרה נקראת בשבת שבין ראש השנה - בו קבלנו על עצמנו את ה' כמלך - לבין יום הכיפורים - שמהותו היא הכרה בחטא שעשינו, וחזרה בתשובה עליו.

יהי רצון שנזכה לשוב בתשובה שלמה, ולזכות לגמר חתימה טובה, יחד עם כל עם ישראל.

יום הכיפורים

קריאת שחרית

קריאה זו עוסקת בתיאור עבודת המקדש ביום הכיפורים

הקריאה פותחת בדברי ה' אל משה: "אחרי מות שני בני אהרן³³ בקרבנתם לפני ה' וימותו".

³⁰ הושע יד, ב - יד, י

³¹ תרגום יונתן יד, ח

³² רד"ק שם, שם

³³ רש"י (טז, א) מביא את דברי רבי אלעזר בן עזריה, שאם ברצונך להזהיר אדם מלעשות מעשה מסוים, מומלץ להוסיף לכך את הנזק שקרה לאדם אחר שלא שמע ועלול לקרות גם לו.

ה' מזהיר את אהרון שלא יבוא שלא לצורך,³⁴ ומפרט את סדר עבודת המקדש ביום הכיפורים: בזמן העבודה בתוך בית המקדש, יהיה לבוש בגדי לבן ובכל פעם שיחליף בגדיו יטבול ויקדש ידיו ורגליו. לאחר קרבן התמיד של שחר, הוא נוטל משל ציבור שתי שעירי עיזים לחטאת ואיל אחד לעולה, ומשלו הוא מביא פר לחטאת. את שני השעירים מעמיד בפתח האוהל ועושה גורל: אחד לה' - חטאת, והשני לעזאזל לכפר על העם. אהרון יקריב את פר החטאת³⁵ וישחטנו. לאחר מכן ייקח מחתה מלאה גחלים ממזבח העולה ועליו ישים מלוא חופנים קטורת, ויניחה בתוך בית קודשי הקודשים מול הכפורת. כעת ייקח מדם הפר ויזה באצבעו פעם אחת אל פני הכפורת לכיוון מעלה, ושבע פעמים למטה. לאחר מכן ישחט את שעיר החטאת ויזה מדמו כדרך שעשה בפר החטאת.³⁶ בנוסף יזה מדם הפר והשעיר גם על הפרוכת מבחוץ. בכל זמן עבודתו לא יהיה במשכן אדם נוסף. אהרון יצא אל מזבח הקטורת ויתן מדם שניהם על קרנות המזבח, ולאחר מכן יזה שבע פעמים: "וטהרו וקדשו מטמאות בני ישראל". כעת יקריב אהרון את השעיר שעלה בגורל לעזאזל, ויתוודה עליו את עוונות העם. את השעיר הוא שולח למדבר בידי אדם שזומן לכך, והלה ישליכנו מצוק העזאזל.³⁷ אהרון יכנס למשכן להוציא את כף המחתה ואז ירחץ ויחליף³⁸ לבגדי זהב בהם יעשה את עבודת אילו ואיל העם העולים לעולה, ויקטיר על המזבח את אמורי³⁹ החטאות.

המשלח את השעיר מכבס בגדיו שנטמאו, רוחץ עצמו וחוזר למחנה. את פר ושעיר החטאת מוציאים אל מחוץ למחנה - שם ישרפו כליל. השורף אותם, טעון כיבוס בגדים וטבילה קודם שיוכל לשוב למחנה.

ה' מצווה לשמור את יום העשירי בחודש תשרי בשביתה מוחלטת ממלאכה ובתענית, ומצווה כי כפרת יום הכיפורים תיעשה רק על ידי כהן גדול שנמשח בשמן.

מפטירין בקריאת קרבנות החג: שבעה כבשים, פר אחד איל אחד, 2 שעירי עיזים, 10/10 סולת מעורב בשמן כ 2.6 הין יין.

הפטרת יום הכיפורים (שחרית)

ההפטרה⁴⁰ עוסקת בקריאה לתשובה ודברי נחמה לשבים; במצב הרשעים שאינם שבים בתשובה, וכעס ה' עליהם; בקריאה לנביא להוכיח את ישראל על שתשובתם מהשפה ולחוץ; בסוגי הצום והתשובה הרצויים לה'; בשכרם של השבים בתשובה ועושים את רצון ה'; ובשמירת השבת ושכרה.

ישעיהו אומר לעם ישראל בשם ה': תסללו דרך חדשה⁴¹ ופנו את יצר הרע מדרככם.⁴² "כי כה אמר ה' - "אומנם שוכן אני במקום קדוש, אך עדיין נמצא אני עם "דכא ושפל רוח" הנכנע לפני ושב בתשובה⁴³ בכדי לעודד ולדאוג לו, "כי לא לעולם" אעניש את החוטא על מעשיו,⁴⁴ היות "ונשמות אני עשיתי" וראוי לרחם על מעשי ידיי. ומה שכעסתי עליו והענשתי היה בעוון הגזל, ולא לחינם⁴⁵ הסתרתי פניי ממנו שלא אראה בצרתו והוספתי להכביד העונש היות והתמיד בדרכו הרעה,⁴⁶ אך ברגע שישוב בתשובה יסור כעסי ממנו⁴⁷ ואז "ארפאהו", אוליכו בדרך ישרה "ואשלם" לו טובה בה ינחם מן הרעה שעברה

³⁴ וימות כפי שקרה לבניו.

³⁵ מתוודה פעם אחת על עוונותיו ועוונות ביתו, ופעם שנייה על עוונותיו ועוונות אחיו הכוהנים.

³⁶ הזיות אלו מכפרות על אלו שנכנסו למקדש בטומאה (רש"י שם, טז).

³⁷ יש המזהים אותו עם הר מונטר שבמדבר יהודה, מזרחית לירושלים.

³⁸ תמיד של שחר בבגדי זהב, פר ושעיר הפנימיים וקטורת בבגדי לבן - כמו בגדי כהן רגיל, עשויים משש (שארין ראוי לעבוד בבגדי זהב בבואו לכפר על חטא העגל שנעשה מזהב), אילו ואיל העם וחלק מן המוספים בבגדי זהב, הוצאת כף הקטורת בבגדי לבן, יתרת המוספים, תמיד של בין הערביים וקטורת ההיכל בבגדי זהב.

³⁹ בכל פעם שהחליף בגדים, טבל הכהן הגדול. בגדי הלבן שהשתמש בהם הכהן נגנזים ולא נשמרים ליום הכיפורים הבא (רש"י שם, כג).

⁴⁰ חלקים פנימיים של הבהמה שהכהן מקטיר לה' על גבי מזבח הנחושת הנמצא מחוץ למקדש.

⁴¹ ישעיהו נז, יד - נח, יד

⁴² מלבי"ם נז, יד

⁴³ רש"י שם, שם

⁴⁴ מהר"י קרא שם, טו

⁴⁵ רש"י, מצודות דוד שם, טז

⁴⁶ מצודות דוד שם, יז

⁴⁷ מצודות דוד שם, שם

⁴⁸ מלבי"ם שם, שם

עליו⁴⁸ - לו, ו "לאבלי" שהצטערו עימו בצרתו. כעת, יקבל שם חדש בגלות⁴⁹ בפי⁵⁰ העמים שישבחו אותו על ששב מדרכו הרעה ויאמרו לו "שלוש שלום" ובכך יתרפא מן המכות והיעדר שלום.⁵¹

"והרשעים" שלא שבים בתשובה "כיום נגרש" ולכן לא ירפא אותם ה',⁵² אחר שמוסיפים כל העת לנהוג רע כלפי חבריהם.⁵³ ולכן, בשונה מצדיקים ובעלי תשובה⁵⁴ "אין שלום אמר אלקי לרשעים".

ה' מורה לנביא: קרא בקול רם שישמע למרחק "כשופר... והגד לעמי" במה פשעו כנגדי ובמה חטאו נגד חבריהם.⁵⁵ הם מראים עצמם כצדיקים ומתפללים⁵⁷ אליי "יום יום", לומדים את תורת שלם מתוך כוונה לקיים,⁵⁸ וכאשר צמים ולא נענים אינם מבינים מדוע.⁵⁹

תשובתי להם: אתם מחפשים תעסוקה כדי לא לחוש את קושי הצום.⁶⁰ התאספות הקהל ביום הצום רק מביאה אתכם לידי מריבה⁶¹ ואיך בכלל תחשבו שיתקבל צומכם? וכי עניין הצום הוא שיתענה האדם ולא יאכל, וילבש שק ואפר?⁶²

"הלא זה צום אבחרה" כדי שתפסיק לרדוף ולפגוע בחלשים בחברה ותתחיל לתת אוכל, להביא לביתך חסרי בית ולהלביש על חשבונך אנשים עירומים. אם תעשה כך, לא תצטרך עוד לצום וללבוש שק ואפר.⁶³ אור הצלחתך⁶⁴ יאיר כעמוד השחר ורפואתך - בגוף או בממון - מהירה תצמח. מעשיך הטובים ילכו לפניך⁶⁵ להוליך לך גן עדן⁶⁶ "וכבוד ה' יאספך" אל מקום הצדיקים.⁶⁷

"אז" כאשר "תקרא", יענה ה' וימלא משאלותיך. אם תסיר העול שהכבדת על העניים, תשפר את התנהגותך לזולת, תדאג לחסרי כל למחסורם⁶⁸ "וזרח בחושך אורך" ולא תסבול מצרת הכלל.⁶⁹ ה' ינהיג בדרך טובה תמיד, ולא תחסר שום טובה. גופך יהיה חזק ואתה תשבע טוב "כגן רוה" שלא חסר לו מים. מעשיך הטובים יבנו "חרבות עולם", וכל בני העולם יקראו לך "גדר פרץ" אשר בזכותך התיישבו הערים השוממות והחרבות.⁷⁰

אם תקפיד לשמור שבת כהלכתה "וקראת לשבת עונג", ותקפיד להקדיש יום זה לעבודת ה'⁷¹ "אז תתענג על ה' " כבן על אביו⁷² וישפיע עליך רוב טובות עד שתודה כי הכל ממנו.⁷³ מעמדם יהיה גבוה ותנחל את הארץ המובטחת ליעקב "כי פי ה' דבר".⁷⁴

⁴⁸ מצודות דוד שם, יח

⁴⁹ רד"ק שם, שם

⁵⁰ מהרי" קרא שם, יט

⁵¹ מצודות דוד שם, שם

⁵² אבן עזרא שם, כ

⁵³ מצודות דוד שם, שם

⁵⁴ רש"י, מצודות דוד שם, כא

⁵⁵ מלבי"ם נח, א

⁵⁶ רש"י (שם, שם) מבאר: פשע - ת"ח שגם שגגתו נחשבת כשפע כי אמור להכיר את הדין; חטא - עם הארץ, שגם זדונו נחשב לו כשגגה.

⁵⁷ מצודות דוד שם, ב

⁵⁸ רש"י, מצודות דוד, מלבי"ם שם, ב

⁵⁹ רש"י, מצודות דוד, אבן עזרא שם, ג

⁶⁰ מצודות דוד שם, ג

⁶¹ רש"י, אבן עזרא, רד"ק (שם, שם) מבארים כי האנשים הללו פוגעים בחבריהם ובעלי החוב שלהם, ומראים שלא הפנימו מהי מטרת הצום.

⁶² מצודות דוד, רד"ק, מהרי" קרא, אבן עזרא שם, ד

⁶³ מצודות דוד, מלבי"ם, רד"ק שם, ה

⁶⁴ רד"ק שם, ח

⁶⁵ מצודות דוד שם, שם

⁶⁶ מלבי"ם שם, שם

⁶⁷ מצודות דוד שם, שם

⁶⁸ מצודות דוד שם, שם

⁶⁹ מצודות דוד, רד"ק שם, ט-י

⁷⁰ מצודות דוד שם, י

⁷¹ מצודות דוד, רד"ק שם, יב

⁷² מלבי"ם שם, יג

⁷³ אבן עזרא שם, יד

⁷⁴ רד"ק שם, שם

⁷⁵ מצודות דוד, מלבי"ם שם, שם

מה הקשר בין ההפטרה לקריאת התורה?

ההפטרה עוסקת בצורך לעשות תשובה ובדרך הראויה להתייחס לצום והתענית ככלי מעורר לעריכת תיקון פנימי ויסודי, ועל כן מתאימה מאין כמוה להיקרא ביום בו דורשת התורה: "ועיניתם את נפשותיכם".

קריאת מנחה

קריאה זו עוסקת באיסור קרבה לאחת מכל העריות; ביאה על האם, אשת האב,⁷⁵ האחות,⁷⁶ בת הבן/הבת,⁷⁷ הבת, אחות בת אביו/אמו, אחות האב/האם,⁷⁸ אחי האב, אשת אחי האב, אשת⁷⁹ הבן/האח, אישה וביתה⁸⁰/בת בנה/בת ביתה, אישה ואחותה,⁸¹ נידה; עבודה למולך;⁸² משכב זכור; משכב בהמה.⁸³

בסיום פרשת העריות⁸⁴ מורה הקב"ה: "ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם", ומזהיר כי מעבר על חטאים אלו יביא לכך ש - "תטמא הארץ... ותקיא הארץ את שביה". ה' מצווה את בית הדין לשמור שלא יעשו כן בני ישראל: "ולא תטמאו בהם אני ה' אלוסיכם".

מפטירין בקריאת ספר יונה - בע"ה ייכתב לקראת שנה הבאה

⁷⁵ גם לאחר מות האב (רש"י יח, ח).
⁷⁶ גם בנודה שלא מנישואין, וכן במקום בו נישא אביו באיסור ומצריכים אותו לגרשה - כגון ממזרת או נתינה (כינוי לצאצאי הגבעונים שתגירו בימי יהושע בן נון - תקופת ההתנחלות) האסורים בנישואין עם בית ישראל (רש"י שם, ט).
⁷⁷ מדובר מביתו מאנוסתו, אך ביתו מאשתו נכללה באיסור של 'אשה ובתה' (רש"י שם, י).
⁷⁸ האיסור הוא בין באחים מן האב ובין באחים מן האם, אך אשת אחי האב אסורה רק באחיו מן האב (רש"י כ, יט).
⁷⁹ אך באנוסה/שפחה/נכרית הקשורה לבנו, אין איסור ערוה (רש"י שם, טו).
⁸⁰ רש"י (שם, יז) מביא שאיסור זה רק בנשא אדם אשה ואז רוצה לשאת את ביתה. אך אם בא על אשה באונס, רשאי הוא לשאת את בתה.
⁸¹ בפרשת קדושים מביא רש"י (כ, יד) שאשה ראשונה שנישאה בהיתר לא תומת, ומעמיד את דברי הפסוק המזהיר על מיתת שתיהן במקרה שנשא את חמותו (שכבר אסורה לו) ואימה.
⁸² נישואי שתיהן כאחת, או נישואי אחות אשתו לאחר גירושי הראשונה - אך לאחר מותה מותר (רש"י שם, יח).
⁸³ עבודה זרה זו התבצעה בהעברת בנו ברגליו בין שני מדורות אש.
⁸⁴ בפרשת קדושים מובא שגם הבהמה תיהרג. רש"י (שם, טו) מבאר הטעם שעל ידה אירע החטא. דבר זה מלמדנו קל וחומר לאדם שאירע על ידו חטא לחבירו. מפורטת ברשימת המצוות בתחילת הביאור לפרשה זו.

חידות לפרשת האזינו

מה?
ליולדים

1. אלו אנשים לא שמחים בבוא הגשם? (לב, ב)
2. איזו מילה נרדפת למדבר מצינו בפרשה? (שם, י)
3. איזו הנהגה של הקב"ה ביחס לעם ישראל מצינו בעולם החי? (שם, יא)
4. איזו תגובה פיזית לפחד מצאנו בפרשה? (שם, יז)
5. מי משתכר ולא מיין? (שם, מב)
6. מה משותף בין מיתת משה למבול? (שם, מח)

בכל שבוע יוגרלו 20 שם בין המשתתפים:

- הקראת 4 חידות בשולחן שבת וקיום שיח משותף או
- מענה על 2 חידות בשולחן שבת ללא עזרה (אם ילד אחד מקריא, והאחים עונים, כולם זכאים להשתתף בהגרלה)

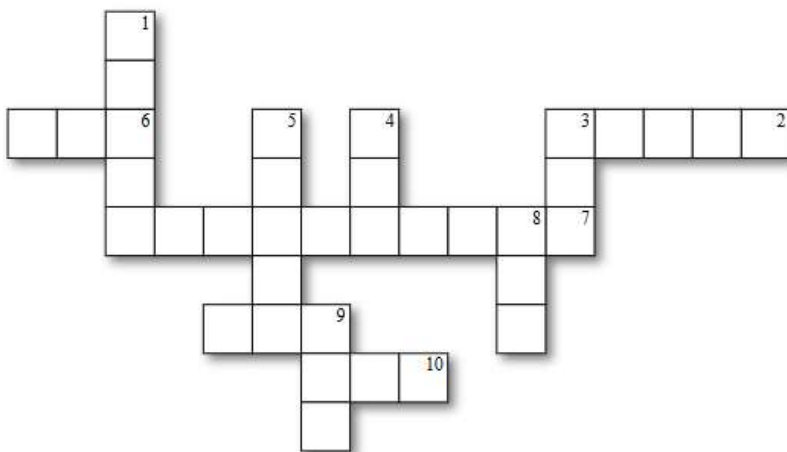
בכל שבוע תתקיים הגרלה נוספת על 40 שם בין הפותרים את התשבץ.

תשובות יש לשלוח עד יום ה', כ' בתשרי בשעה 23:00 לכתובת yaakovkatz1989@gmail.com או

אישור הורים בטלפון 0527145013

מזל טוב לזוכים

שלמה צבי דייכס, קרית יערים
(חידון כי-תבא 296)
ישי כימיגרופ, בית שמש
(תשבץ כי-תבא 296)

מוצאי יו"כ	כניסת יו"כ	מוצאי השבת	כניסת השבת	
19: 14	17: 59	19: 26	18: 11	ירושלים
19: 15	18: 20	19: 18	18: 23	תל-אביב
19: 15	18: 20	19: 18	18: 22	חיפה
19: 15	18: 20	19: 18	18: 23	באר שבע
19: 14	18: 00	19: 17	18: 02	בית שמש
19: 17	18: 22	19: 19	18: 25	עזה
19: 14	19: 18	19: 16	18: 21	לבנון
19: 10	19: 15	19: 13	18: 18	סוריה

מאונך

מאונך

1. מי יאמרו לך מה היה בעבר
2. נהר המוזכר בפרשה
3. הר המוזכר בפרשה
4. אם נזכה, אחד מאיתנו ירדוף _____ אויבים
5. דור עקשן _____
6. עוף המרחף על גוזליו
7. כיצד נאמר בפרשה: תיפטר
8. באזני מי קרא משה את שירת האזינו
9. כלי נשק המוזכר בפרשה
9. משקה המוזכר בפרשה
10. אבן המוזכרת בפרשה